

Ómannsømiligu korini hjá teimum AIDS raktu

"Philadelphia" í Havnar Bio, verður bert sýndur fram til hós-dagin í hesu viku

So kom hann at enda - filmurin, sum verður nevndur tann fyrsti stórfilmurin um AIDS sjúkuna.

Filmurin "Philadelphia" við Tom Hanks og Denzel Washington í høvuðsleiklutunum, og kenda Jonathan Demme, leikstjóra. Tað er hann sum gjørdi filmin "Óndskabens Øje".

"Philadelphia" kemur í tøkum tíma, og tað er spell at hann verður sýndur í Føroyum júst nú, tá skúlarir hava summarfrí.

Ávaringar og upplýsing um AIDS sjúkuna hava tað við at tagna av og á. Fólk hava vant seg við sjúkuna, og tað merkir eisini, at t.d. ungfólk ikki hugsa so nógv um at verja seg móti lívshóttandi sjúkuni, sum m.a. smittar við sexuallum sambandi.

AIDS - Guds vreiði móti homosexuellum

Í byrjanini við homosexuellum kynsligum sambandi, gjøgnum blóðgávu og millum fólk, sum sprændu seg við narkotiskum evnum, men sum fráleyð, eisini við heterosexuellum sambandi.

Upprunaliga varð AIDS sjúkan staðfest í umhvørvinum hjá homosexuellum í San Francisco.

Í 1982 vóru 20 % nýggir tilburðir av HIV-smittaðum í San Francisco, men trý ár seinni varð talið av smittaðum lækkað niður eitt prosent, og 10 ár seinni enn minni, takkað verði Randy Shilts, blaðmanni, í San Francisco.

Hann starvaðist á blaði í bynum, tá hann varð HIV-smittaður. Randy Shilts

skrivaði sakligt um evnið í blóðunum, eins og hann seinni skrivaði bókina "And The Band Plays On" (orkestrið heldur fram at spæla). Randy Shilts doyði fyri stuttum av AIDS.

Hollywood filmsfeløgini eru kend fyri at gera filmar um evni, sum selja atgongmerki. Tað hevur tí altíð verið ein funnin fressur fyri ein part av filmsfeløgnum í Hollywood, um teir kundu gera filmar við syrgiligum innihaldi - slíkum sum fólk flestu kenna aftur frá egnum gerandisdegi.

Og kortini gingu heili 12 ár, áðrenn AIDS sorgarleikurin varð tikin upp á tungu har. Orsøkin er greið, eingin filmsstjórna við virðing fyri sær sjálvum, var áhugað í at leggja likam og navn til film um AIDS.

Fordómar og AIDS

Tað er ein sannroynd, at AIDS sjúkan er heft at fordómum, av tí at hon smittar við sexuallum sambandi. Í USA eru fordómarnir dupult so stórir, tí í Guds egna landi hava tey tað við at lata eygu og oyru aftur fyri slíkum ólekiligum, smittuberandi sjúkum. Tað elvir til ótryggleika.

Taparnir hava verið tey HIV-smittaðu og AIDS sjúku, sum ikki hava fingið tann menniskjansliga stuðulin, sum tey eftir røttum áttu at fingið, og sum t.d. krabbameinssjúklingar heilt náttúrliga fáa.

Filmurin "Philadelphia" er um unga, dugnaliga lögfrøðingin Andrew Beckett, sum verður uppsagdur í góðum arbeiði.

Starvsfelagarnir siga or-

søkina vera, at Andrew ikki er nóg dugnaligur. Sjálvur sigur hann, at orsøkin til uppsagnina er, at hann hevur AIDS.

Andrews Beckett (Tom Hanks) ger upp við seg sjálvum. Hóast hann hevur AIDS, so vil hann verja sítt umdømi sum lögfrøðingur. Hann fær Joe Miller (Denzel Washington) at føra sakina fyri seg.

Mannarættindini ikki vird

Filmurin "Philadelphia" lýsir umstøðurnar hjá teimum, sum verða rakt av AIDS - út

frá sjónarhorninum, at mannarættindini ikki eru galdandi fyri henda minniluta.

Umframt at fáa hertilugu sjúkuna mugu tey tola, at borgarligu rættindi teirra ikki verða vird, og at tey - hóast sorgartilburðin, ikki fáa manssømiliga viðferð í samfelagnum.

Filmurin "Philadelphia" verður bert sýndur í Havnar Bio fram til hósdeginn í hesu viku.

Dagny

Johanna hevur úr at gera við at avgreiða OLJUPAKKAN til teir mongu føroyingar, sum við stórum áhuga fylgja við, hvat hendir í undirgrundar- og marknamálinum. Mynd kalmar

OLJUPAKKIN, sum føroyingum hevur staðið í boði at ognar sær nú í eina tíð, gongur sum heitt breyð. Í byrjaðu seismisku kanningarnar, sum hava samband við komandi oljuleiting við Føroyar. Hjá teimum, sum ikki hava tikið av hesum tilboði er tí rætta høvið júst nú at bileggja OLJUPAKKAN, soleiðis at tú kanst verða kannaður um, hvat higartil er hent í hesum spennandi máli, og harvið verða betri brynjaður til at fylgja við í tí, sum nú fer at henda.

Neyvan taka vit munnin ov fullan, tá vit siga, at einki blað og fyri tað heldur eingin fjølmiðil í Føroyum hevur fylgt so væl við og gjørt so nógv burtur úr spurninginum um eina komandi føroyska oljuvinnu og spentu marknatrætuni við bretar sum Sosialurin.

Tað fer ikki dagur, at ikki onkur skúli, onkur fyrirtøka ella okkurt felag vendir seg til blaðið fyri at fáa avrit av greinum um ymisk samfelagsmál. Tá eftirspurningurin eftir greinum um undirgrund, olju og mark yvirhálði allar aðrar - og tingið eisini fyri fyrstu ferð skuldi til at viðgera hetta stóra mál - tóku vit stig til OLJUPAKKAN. Hetta er ringbind við avritum av øllum greinum, sum hava staðið í Sosialinum um umrøddu mál hesi seinastu fyra árinu,

umframt nakað av eldri greinum.

OLJUPAKKIN telur fleiri hundrad síður og gevur hann brúkarinum eitt gott innlit í, hvat er hent á økinum hesi seinastu árinu.

Nú seismiskar kanningar eru byrjaðar - og harvið hol sett á eitt heilt nýtt kapitull í

føroyskari vinnusøgu - h a l d a v i t OLJUPAKKAN verða sera hentan hjá øllum teimum, sum hava áhuga fyri hesum máli.

Ringið til okkara ella sendið inn lepan og tit fáa OLJUPAKKAN sendandi. Hann kostar 500 kr.

Ja! Sendið mær OLJUPAKKAN

Evni:
.....
.....
fyri kr. 500,-, sum eg gjaldi
☐ Viðl. kekkji, ☐ Postuppravi ella ☐ Banka/giroflyting
Navn:
Bústaður:
Bygd/býur: Tlf.:

Sendið lepan til:
Tíðindablaðið SOSIALURIN
Box 76 - 110 Tórshavn